

Naročnina listu:
 Celo leto . . . K 50—
 Pol leta . . . " 26—
 Četrť leta . . . " 13—
 Zunaj Jugoslavije:
 Celo leto . . . " 66—
 Posamezne številke
 na štírh straneh 60 v.
 Uredništvo i. upravništvo:
 Maribor, Koroška ulica
 št. 5. — Telefon št. 220.

STRAŽA

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Inseratí all oznaníla
 se računajo po K 1.80
 od enoredne petítvrtste
 pri večkratnih oznanílih
 — popust. —

„Straža“ izhaja v pon-
 deljek, sredo in petek.
 Rokopisi se ne vračajo.

Z uredníštvom se mora
 govoriti vsak dan od
 11. do 12. ure dopoldne.

97. številka.

Maribor, dne 1. septembra 1920.

Letnik XII

Mala ententa.

Po časnikih, ne samo naših, ampak še veliko bolj po tujih, zlasti pa v nemških, se pojavljajo v zadnjih časih dan na dan članki in novice pod naslovom: „Mala ententa.“ Stvar mora biti gotovo važna in pomembna, sicer bi se tuji časniki ne pečali toliko z njo, saj prinašajo drugače v zelo važnih naših zadevah samo kratke opazke. „Mala ententa“ imenujejo zvezo, ki se je sklenila med našo državo, češko-slovaško in rumunsko. Nedavno je presenetila javnost, ne samo tujo, ampak tudi domačo novico, da se je sklenila med našo in češko državo vojaška pogodba, kmalu potem je pristopila k tej pogodbi tudi še Rumunija. To zvezo so začeli Nemci z neko prezirljivo jezo imenovati „mala ententa.“ Mi se veliko pre malo brigamo za velika politična vprašanja. Saj nimamo za to nobene vzgoje in šole. V Avstriji je bilo to neko polje, ki nam je bilo popolnoma tuje in nepristopno. Politika se je delala brez nas in proti nam. Mi smo se borili za narodnost, za to ali ono šolo v obmejnem kraju, za tega ali onega uradnika — to smo imenovali politika — medtem, ko se z resnično politiko nismo pečali skoraj ničesar in se tudi nismo mogli. Odslej mora to biti drugače. Zunanja politika, razmerje naše države v mednarodnem svetu, kakor tudi finance, vojaštvo, morajo biti zadeve, ki se tičejo vsacega in zanimajo vsacega. Eno prvih in obenem tudi najbolj perečih zadev naše države je njeno stališče in razmerje do sosedov. Pred očmi moramo imeti dvoje: država je veliko gospodarsko podjetje, ki mora zato imeti potrebnega razmah. Mala država v današnjih časih ne more obstojati, ali obstoja k večjemu, ako ima čisto zaprto, sklenjeno ozemlje in se v gospodarskih ozirih popolnoma nasloni na dobrotne sosede. Naša država se pa razteza ob velikih svetovnih potih narodov, ob Donavi in Jadranu ter ob potih, ki peljejo od Podunavja k Adriji, k Egejskemu morju. Mi se ne moremo zapreti in živeti sami zase. Naše gospodarstvo je tako razvito in različno, da moramo imeti najrazličnejših gospodarskih zvez s sosedi. Naša država ima na vse strani odprte meje in neprijazne sosede. Ako bi hoteli z lastno močjo vzdrževati varnost mej, bi morali imeti pod erožjem tako množico vojaštva, zidati toliko trdnjav, da bi pod bremenom vojaštva opešala cela država. Naloga politike je torej, spraviti našo državo v take sti-

ke z drugimi državami, da bo mogoče gospodarski razmah in zunanja nevarnost manjša.

Avstrija je bila sama na sebi gospodarsko dobro zaokrožena država. K večjemu o vzhodnji Galiciji bi se lahko reklo, da organično ni spadala k Avstriji. Angleži so, kot praktični ljudje zelo dolgo bili proti temu, da se Avstrija razbije, ker so bili prepričani, da podonavske države potrebujejo neke skupne vezi, ker drugače bo zavladal v srednji Evropi gospodarski nered, vsled katerega bodo trpeli tudi vsi drugi narodi. Šele po Veliki noči leta 1918, po onih zloglasnih pisnih bivšega cesarja Karla svojemu svaku Sikstu, so prišli tudi oni do prepričanja, da je podlaga habsburške monarhije tako nemoralna, da je ni mogoče več obdržati. Toda z razbitjem Avstrije se ni bilo narejeno vse. Sedaj je treba misliti, v kakšne stike med sabo naj stopijo države, ki so nastale na njenih razvalinah? Francozi se pred vsem boje Nemčije in vsled tega ne marajo nikakor privoliti, da se Avstrija združi z Nemčijo. Ker je pa taka Avstrija, kakor je sedaj, gospodarsko popolnoma nesposobna za življenje, bi bilo Francozom všeč, ako bi se ustvarila neke vrste podonavska zveza, kot neko nadomestilo rajne Avstrije. V tej podonavski zvezi naj bi tudi sedanja Avstrija našla pogoje za obstanek in razvoj. Italijani so pa odločno proti taki „podonavski zvezi“, ker se boje, da ne bi na ta način v neki drugi obliki zopet oživila stara Avstrija. Raje bi pa sedanji Avstriji privoščili, da se združi z Nemčijo. V tem oziru je torej stališče Francije in Italije popolnoma nasprotno. Podonavska zveza je pa nemogoča tudi še iz raznih drugih ozirrov, ne samo vsled nasprotovanja Nemčije. Med našo državo in Avstrijo je še preveč nasprotij za tako prijateljsko, če tudi samo trgovsko zvezo. Se težje bi bilo z Madžari, ki ne samo, da nočejo o spravi z nami ničesar vedeti, ampak naglašajo javno, da hočejo obnoviti stari Madžarski oršak.

Porodila se je druga ideja, oziroma se ni porodila, obstajala je že od nekdaj, zastopali so jo Pašič in Protič in drugi že v prvih razvojih srbske radikalne stranke, dobila je pristašev med drugimi balkanskimi narodi, zlasti so socijalisti in komunisti nje ni načelni pristaši, a to je: balkanska zveza. A tudi ta je za enkrat neizvršljiva. Italijani bi bili njeni

najhušji nasprotniki. Ustanovitev take zveze bi pomenila vojno napoved Italiji. A tudi balkanski narodi za to idejo še niso dozoreli. Kako hočete, da bi napravili zvezo z divjimi Albanci ali tudi z Bolgari, dokler se ne izlečijo rane, katere je vsekala svetovna vojna.

V zadnjih časih se med nami tudi vedno bolj pogosto izraža misel, naj bi se popolnoma odpovedali ententi in naslonili na vzhod. Toda gospodje, ki to priporočajo, si gotovo ne predstavljajo čisto nič, kako to narediti. Ali naj tudi mi čez noč postanemo komunisti in vpeljemo vladó sovjetov? V tem slučaju bi imeli proti sebi vse druge sosednje države in entento, a od ruskih boljševikov ne bi mogli dobiti nobene pomoči. Takozvana „vzhodna orientacija“ je torej za enkrat vsaj popolna nemožnost, da ne moremo o nji niti razpravljati.

O prvi in najbližje ležeči možnosti, da se kar najtesneje držimo entente, ne moremo niti resno razpravljati. Ententa je postala že tako rahla in meglena tvorba, da ne more dati več onih garancij, katere bi morali imeti. Tudi je eden glavnih činiteljev entente — Italija — največji in najnevarnejši sovražnik, napram kateremu ne najdemo od strani entente nobene zaščite.

To so približno vse kombinacije naših političnih zvez in nobena nas ne more zadovoljiti in nobena ni izvršljiva. Vkljub temu je treba najti neko izhodišče naši osamelosti in dati boljše podlago naši državni varnosti in gospodarskemu stanju. V podobnem položaju se nahajajo tudi nekatere druge države. Iz te potrebe se je porodila najprej zveza s Češko. Tudi Čehi so v težkem položaju in imajo sovražnike vse povsod, zlasti postajajo nevarni Ogrí. Najbližje je torej bilo, da se sklene med nami in Čehi zveza, ki bo ščitila obe državi pred Madžari. Ker so v istem položaju tudi Rumuni, so pristopili k zvezi tudi oni. Avstričcem ni nič kaj všeč, da se je osnovala ta zveza, ker oni bi imeli raje „podonavsko zvezo“ v kateri naj bi zopet Dunaj prevzel vodilno vlogo. Madžari so seveda besni. Tudi nekaterim ententarijem to ni všeč, ker se boje, da bodo nove države hotele postati preveč neodvisne od entente. Zlasti pa ni po volji Italijanom. O Čehih ne moremo ravno reči, da bi nam bili preveč naklonjeni. Dr. Kramar je v Parizu neprijetno dirnil naše zastopnike, o dr. Benešu je znano, da nima za nas nobenih simpatij ne razumeva-

LISTEK.

Brat Narodnič:

Spomini orlovske mladosti.

(Dalje.)

Klemenc predlaga igro „Prvi april“. Pesnik Medved jo je spisal, gotovo ni slaba. V koledarju sv. Mohorja je, vsak jo ima doma. Za smeh je in naši ljudje se radi smejejo. Ima sicer mešane vloge, toda ravno zato! Saj se je mešanici iger pri nas že dosti igralo. Treba vendar, da tudi na tem polju napredujemo. Ne smemo zaostati za drugimi kraji. In dekleta pridobimo za orlovsko stvar.

Bravo! Klemenc govori izborno! Sprejeto! Ampak tudi miši so nekoč sklenile, da obesijo mački zvonček na vrat.

Sli smo k župniku.

„Prosimo za vašo vežo in za oder Marijine družbe. Igrali bomo.“

Pojdite in si vzemite! Pa dobro napravite!“

„Hvala! — Poznate igro „Prvi april“? V koledarju je.“

„Ne spominjam se. Sicer imam pa koledar pri roki . . . Čakajte . . . Res. Tu je . . . Ampak igra ima tudi ženske vloge.“

„Seveda, Saj dobimo dekleta. Treba nam je napredka.“

„Hm! To je vse lepo. Toda jaz tega nikakor ne morem dovoliti. V svoji hiši ne. Morda me ne boste prav razumeli. Toda jaz vem, kaj delam.“

„Gospod župnik preberite igro. Popolnoma nedolžna je.“

„Prav rad verjamem. Ali načelo je načelo. Obžalujem. Izberite si kaj drugega in pridite zopet. Vse dobite.“

Sli smo in smo imeli veliko posvetovanje. Klemenc ni odjenjal in je iztuhlat zanesljivo poročstvo (Tako smo mislili. Pa smo poslali novo deputacijo.

„Gospod župnik, dovolite! Cesa se bojite?“

„Cesa se bojim? Ničesar vas nočem sumničiti. Vam zaupam, ne rečem. Vendar — ponočne vaje, od daleč prihajati, mladi ste in ne preveč pametni. Toda recimo, da veste, kaj je prav. Ali ljudje pri nas tega niso vajeni. Nastanejo govornice. Ugled trpi — vaš in moj. Res ne morem.“

„Samo iz dveh sosednjih hiš bi igrali. Skoro samo bratje in sestre. Doma bodo vaje vsaj začetne. Stariši bodo zraven. Kaj se more zgoditi, da bi nas mogli vleči skozi zobe? Saj smo tudi sicer večkrat skupaj zvečer, večasih pri nas, drugič pri sosedovih.“

„Dragi moj Klemenc, dobro si zamislil svojo reč. To ti moram priznati. Vendar poslušaj me še in razumi me prav. Ti ne veš, kar vem jaz. Dasi bi bilo v tem slučaju vse v redu, pa kdo ve kako bi bilo drugič? In vendar, če se plaz sproži, kdo ga bo zadržal? Če dovolim enkrat, kako naj ubranim drugič? Vidiš, to je tisto.“ — Taka reč mora prodirati polagoma. Naši ljudje so preveč konservativni. Vedeti moram, da si Orli še niste popolnoma utrdili tal med lju dmi. Se vedno vas ne razumevajo. Govore marsikaj zoper vas. Treba je, da si z veliko previdnostjo pridobite srea ljudstva. Če začnete že sedaj z mešanimi vlogami, bi bilo gotovo v našem slučaju neprevidnost, s katero marsikaj pokvarite.

Glej, jaz dobro vem, da se bodo tudi pri nas igrale take igre. Toda vsaka stvar ima svoj čas. Ko našim ljudem organizacijska misel preide v meso in kri, bo prišlo vse to samo od sebe. Ampak treba je še precej vzgoje v tem smislu. Vzgoje vam, fantom in dekletom, da boste znali v društvenih prostorih med seboj prav občevati. Ne znate še, ker niste bili k temu vzgajani od mladih nog. Ko je društveno življenje v kraju udomačeno, občujejo fantje in dekleta v društvu, kakor v domači hiši bratje in sestre. In to je ideal društvenega življenja — v Domu biti doma.

Vzgoje v rečenem smislu je pa treba tudi ljudstvu, ki se društvenega življenja le bolj od daleč in

redkeje udeležuje. Potem se ne bodo več spotikali nad rečmi, ki niso spotikanja vredne. Dekleta in fanta na odru bodo gledali z istimi očmi, kakor jih gledajo doma v hiši ali zunaj na polju. Če jih bodo videli iti za kulise, ali si jih bodo mislili v garderobi za odrom. jih ne bodo spremljali z neumno ali celo umazano fantazijo, temuč bodo pazili na nove prizore pred kulisami, dobro vedoč, da so tudi kulise in garderoba in vaje za gledališko umetnost potrebna stvar.

Do tega mora priti in bo prišlo. Toda, dragi moj, verjemi, da so naši ljudje še daleč od tega. V njihovem mišljenju in čustvovanju je od sila dosti nizke kotne surovosti. Vem, da imajo ravno naša društva tu veliko nalogo. Toda le polagoma in z veliko previdnostjo jo bodo izpolnili.

Zato sem vam rekel: za sedaj drugo igro! Počakajte, da pride „Prvi april“ po naravnem potu na plan. Saj je šele avgust — in tudi pratika našega organizacijskega življenja ne kaže mnogo več. Vročje še je . . .“

Tako je zaključil gospod z duhovito šalo.

Pod težo takih razlogov smo odšli brez nevolje. Izbrali smo Kržičevo igro „Novi zvon na Krfini“ in smo jo igrali z dobrim uspehom. Tudi bradljo smo lahko plačali.

XVIII.

Kmalu po tistem smo izgubili predsednika. Naš gospod kaplan je bil prestavljen.

Skoro nič nismo vedeli. Kar zmanjkalo ga je in ga ni bilo več. Spogledali smo se in smo rekli: škoda ga je. Kdo bo zdaj predsednik?

Naši ljudje za nikomur ne žalujejo ob njegovem odhodu. Naj bo kdorkoli: župnik, kaplan, učitelj, organist . . . Se dobro se jim zdi, če je večkrat spremenba. Je vsaj kaj novega. Šele če jim nova oseba ne ugaja, začne se jim tožiti za odislim.

„Oh, tistega gospoda je škoda! Ta je bil za nas!“

Dalje prihodnje.

nja, dr. Tusarjevo obnašanje v Italiji ravno ob času ko se je kovala ta zveza, je izzvalo ogorčenje v naši javnosti. Toda na vse zadnje ta zveza tudi ni stvar simpatij ampak potrebe. Upajmo, da bo ostala trajna in se še poglobila ter razširila na druge narode, tako, da bi se navsezadnje iz te zveze izcimila neka donavsko-balkanska federacija, ki bi nudila vsem članjenim državam varnost mej in gospodarskega razvoja.

Račun.

Brezpomembno in varanje samega sebe bi bilo, da bi pisali drugače o I. pokrajinskem zletu Sokolskega saveza SHS 29. avgusta t. l. v Mariboru, kot pa je bilo v resnici. Nimamo niti namena igrati vloge zlobnih zanikovalcev; povedati hočemo le ono, kar so videli in slišali vsi in kar torej tudi nam ni mogoče ostati prikrito. Ugotovili bomo suha dejstva, napravili hladni račun, in s tem se za nas vsa zadeva konča. Merodajna za nas so in ostanejo samo vidna dejstva.

Najprej povemo odkrito, da je bil sokolski zlet malo presenečenje. Po vseh prejšnjih alarmantnih vesteh je človek pač smel pričakovati, kakšne armade sokolstva in njegovih somišljenikov da bodo zagrnile Maribor. Videli smo, kako je bilo vse na nogah, kar sploh sokolsko misli in čuti, da se poskrbi za čim večjo udeležbo; Hrvat in Srbe pa so pozivali javno in potihem, naj se zleta udeležijo, češ, naprednim Slovencem proti klerikalizmu, hitite na pomoč! Po uradni statistiki slovenskega sokolstva v „Slovenskem narodu“ (53. l., 156. števil., v nedeljo 11. VI. 1920), koder izkazuje podpisano starešinstvo Sokolskega saveza SHS za september 1919 16.263 članstva v svobodni Sloveniji, 4374 v zasedenem ozemlju, skupno 20.637, smo pač smeli misliti, da bo prišla v Maribor slaba polovica tega članstva. In k temu se pridruži hrvaško in srbsko sokolstvo, ki bi moralo po našem mnenju šteti skupno vsaj dvakrat toliko članov, kot slovensko! Maribor bo ves oblečen v sokolski kroj. Ko je „Jutro“ 29. VIII. t. l. poročalo iz Maribora, da se je 28. VIII. „iz Hrvatskega brez Zagreba in Srbije vozilo v Maribor čez 1500 Sokolov, zagrebška sokolska župa pa da je poslala sama nad 1000 Sokolov in Sokolice v Maribor“, smo še v približno kaj takega nekoliko verjeli. Malo prepričanja pa nam je že odvzelo isto ljubljansko „Jutro“, ki se mu je namreč tako zmračilo, da je videlo v soboto 28. VIII. zvečer pri sprejemu, kamor je odkorakalo z železničarsko godbo na čelu 70 Sokolov, 65 Sokolice in 64 naraščaja, „po vseh ulicah v gostem špalirju množice, vsega skupaj nad 3000 (reci in beri: morda 3000) ljudi.“ K nadaljnemu maloverstvu v količajsko verjetnost poročanja demokratskega in svobodomiselnega časopisa nam je pripomogla še „Jugoslavija“ z dne 29. VIII. t. l., kjer poroča, „da je došlo v petek 27. VIII. 1920 zvečer 40 čeških Sokolov s konji (!) v Maribor.“ In pri sprevedu v nedeljo 29. VIII. so nam Sokoli zapisali in pokazali sami, da so bili le 4 brez konj! O ti presneta reč, kaj ne?

S tem je bilo poskrbljeno, da nismo zmanjšali svoje pažnje, kako neki bo šele pri sprevedu v nedeljo 29. VIII., ki naj bi bil trajal po obvestilu sporeda na 2. strani od 11.30 do enih po mestu. Pa bilo je ob 12., 1. — spreveda še od nikoder. Mi smo bili takrat pač dostojno mirni, zabavljali so drugi dovolj. Velja potrpeti! smo se tolažili med seboj; kaj takega se more pač vsakemu pripetiti. Ob 1.55 pa smo zagledali pred seboj prvega konjenika — mudili smo se v Gosposki ulici — in takrat smo našli mi in nešteti drugi sokolski in nesokolski somišljeniki sledeča števila: 148 konjenikov, 4 zastopniki Česke obce sokolske, 1155 slovenskih Sokolov, 703 slovenskih Sokolice, 703 srbskih in hrvaških Sokolov, 403 srbskih in hrvaških Sokolice, 168 Sokolov s čepicami in nekaj naraščaja, Sokolov še vštetejemo 33 k zastavam in 50 h godbam (1 dravske divizije v Ljubljani, železničarska iz Maribora, sokolske iz Zagreba, Siska in 1 pred župo novomeško, civilni iz Ptuja in Središča). Ta račun znaša skupaj (brez Čehov): 2089 Sokolov (Slovencev, Hrvatov in Srbov) v krojih, 1106 Sokolice (Hrvatice, Srbkinje in Slovenke) v krojih. Da pa prištejemo vse one, ki morda niso bili ali niso mogli biti v sprevedu, napravimo sklepno svoto 2300 vseh Sokolov in 1150 vseh Sokolice na I. pokrajinskem sokolskem zletu v Mariboru. Pri javni telovadbi, ki se je pričela ob 6. uri zvečer, namesto ob 3.30 popoldne in se odlikovala po dvema nevidnima točkama (škoda zadnje, ki je po svojem zamislu prav lepa), pa smo videli nastopiti 1116 Sokolov (pri skušnji 1044), 896 Sokolice (928 pri skušnji), 120 gojenk in 234 deškega naraščaja. Telovadišče je bilo prirejeno za 1600 telovadcev. Zakasneli spreved po mestu je trajal 25 minut, udeležili so se ga samo Sokoli; telovadba 2 uri in pol. Narodnih noš, ki so postajale na zbirališču, se je moglo naštetih kvečjemu od 100 do 150. Udeležencev pri pozdravnih govorih na Glavnem trgu je bilo od 14 do 16 tisoč s sokolstvom vred, onih pri javni telovadbi od 22 do 25 tisoč. V obeh zadnjih služajih navajamo kar največ mogoče visoke številke in nam ni na tem, da bi jih potvarjali.

Slika v mestu smemo mirno orisati tako: Izobesili zastave in okrasili hiše so svobodomiselnih hišnih posestniki, demokratska podjetja in banke, javna poslopja, demokratski uradniki in advokatje. (Kako so se zadržali socialisti in Nemci, nam ni znano. Gg. Sokoli vedo sami najbolje. Slišali smo pač na Teznu zelo veliko nemške govornice.) Udeležniki zleta so bili trgovske in gostilničarske družine, uradništvo večih vrst, nekaj trgovskih nastavljenec, svobodomiseln

učiteljstvo in dijaštvo, advokatje ter nekaj velekapitalistov. Kmetstvo ljudstvo in delavstvo sploh ni prišlo v poštev. Morda bi jih bil mogel kdo naštetih nekaj stotin. Naših somišljenikov je bilo toliko, v kolikor so motrili zlet iz osebnega zanimanja, ali pa iz splošne radovednosti.

Vsak nepristranski motrilec celotnega sokolskega zleta v Mariboru mora priznati, da je bilo pač veliko več šumenja ko pa listja in sicer tudi takrat, če bi bile — izostale vse neljube neprilike. S stališča ugotovitve neprimerne demokratskega in svobodomiselnega besnenja ob priliki I. slovenskega orlovskega tabora v Mariboru rečemo, da se z naši strani kaj takega ni godilo ob tem zletu. Zapisali smo pač proti njim suha dejstva, podprta z dokazi, in to bomo storili tudi vsikdar. Njim na roko so šli v mestu Nemci in socialisti, vojaška oblast jih je podpirala v tako izdatni meri, da je mi nismo bili deležni ob svojem taboru niti tretino. Na I. slovenskem orlovskem taboru v Mariboru je bilo čez 1500 Orlov (do 1200 v krojih) in do 700 Orlic. (Čehoslovaki, čez 300 Orlov in Orlic, v tem niso všteti.) In slovenski Sokoli sami niso dosegli niti tega števila njim tako „brezčasni čukovi“! Na našem taboru pa so bili Orli poleg Čehoslovakov samo Slovenci, Sokolom pa so prišli na pomoč še Srbi in Hrvati. Sokolsko hvalisanje je ostalo zopet osamljeno in je lagalo samo sebi. Marsikatero resnico bi še mogli zapisati na sokolski račun, a opuščamo to. Javnost naj sama izprevidi in sodi brez vsakršnega vsiljevanja. Če je bil orlovski tabor res tako za nič, zakaj pa so izražali sokolski pristaši svoje zadovoljstvo nad telovadiščem na Teznu, ki so ga bili pripravili in uporabljali najprej Orli? Orli so imeli pripravljeno telovadišče za 1110 telovadcev in Sokolov je telovadilo 1116. Imeli pa so Orli neprilike v vremenom, ki Sokole ni motilo. Pa konec tega, sodbo prepuščamo vsakomur.

H koncu še par dodatkov, ki iznova jasno osvetljujejo sokolstvo in potrjujejo naše dosedanje trditve o njem. 29. avgusta 1920 — dan njihovega zleta — je bila nedelja. Vsak pravoveren katoličan gre ob nedeljah k sv. maši in izpolni svojo versko dolžnost. Sokoli tega niso storili. Od vseh, ki so bili v Mariboru, so bili pri sv. maši poedinci, ki bi jih lahko prešteli na prstih treh ali štirih rok. Enako velja o vseh udeležencih zleta. Tisti pa, ki so pogledali v cerkev, so se obnašali tako, kakor da so v kakem muzeju. Niti govora o kakšnem verskem čustvovanju! (Par izjem!) Takšna je sokolska vzgoja in če mi to trdimo, že lažemo v njihovih očeh. Da pa je neizpodbitno res tako, ste nam pokazali zdaj zopet sami. Skrajno nesokolsko pa je, da to tajite in zakrivate ljudem. Za kulturnobojno razpoloženje na zletu pa je poskrbela ljubljanska „Domovina“, ki je izdala samo nji primeren prostaški pamflet proti Orlom in katoličanstvu sploh, v obliki brošure „Bratom Srbom i Hrvatom!“, kjer skuša dokazati Srbom in Hrvatom, da so vsega zla in nesreče na Slovenskem krivi pač le „klerikalci“ in le-te slika za same izdajalce domovine in bogve kaj še vse. Konec vseh izvajanj pa je ta-le: „Slovenija je danes brez milosti izročena v brezna rodne rimske roke.“ Bratje Srbi in Hrvati, pridite nam na pomoč! Nimamo besed, da bi označili to brezprimerno početje in divjanje. Rečemo pa, če je našim poslancem ležeče količaj na časti našega naroda, bodo spregovorili o tem besedo v narodnem predstavništvu. Takšno je sokolsko delo za jugoslovansko ujedinenje! „Brezobzirni in brez morale v boju“ smo pa zato seveda mi.

Obnašanje in zadržanje Sokolov in Sokolice na zletu ne bomo sodili mi. Če rečemo, da so plesali na pr. v ponedeljek 30. VIII. dopoldne na Jugoslovanskem trgu (pred državno realno) valček, je to itak le laž. Zato raje zaupamo javnosti izvajanja Sokolov samih, kakor so se slišala v obilici v ponedeljek, dne 30. VIII. dopoldne na glavni skupščini Sokolskega saveza SHS v Narodnem domu. Ko so se grajale razne nerednosti na zletu, je izvajal pri tem neki Srb, da bi moral biti Sokol pač na moralni višini, pa da temu žalibog ni tako, da niti ne govori o pogovorih med Sokoli in Sokolicami. Čudil se je, kako da so le mogle Sokolice pušiti na telovadišču ter da se je na večih krajih kršila disciplina. Drugi Sokol iz Čakovca pa je označil vse početje dobesedno tako: „To so bile orgije, da je bila jedna strahota!“ Grajal je, da se vse preveč pijančuje in to na vseh sokolskih zletih. Sokoli, to je sodba iz ust vaših članov, torej ni zrastle na našem zelniku! Ne morete nam je torej šteti v zlo.

Statistika, kakor so jo podali Sokoli na zgoraj omenjeni skupščini, znaša po njihovem računu skupno 45.000 članov in članice (Slovencev, Hrvatov in Srbov), ki so razdeljeni v 19 žup in 264 društev. Po odstotkih naj bi bilo n. pr. 11% članstva iz kmetijskih vrst, 28% pa iz trgovskih in obrtniških krogov, preostali se porazdele na razne druge stanove. Povedo pa nam naj, kakšni so pogoji, da more biti kdo štatiščno šteti član sokolstva. Komentarja nam ne bo treba pisati.

To smo se namenili povedati javnosti o I. pokrajinskem zletu Sokolskega saveza SHS 29. avgusta 1920 v Mariboru, ki je „od vanredne političke (torej vendar! Op. pis.) i narodne važnosti.“ (Obzor, 28. VIII. 1920, str 3.) Kakor se je godilo, tako smo zapisali tudi na papir. Dobro pa, ki ga je prinesel zlet za nas, je to, da vemo še zdaj bolj, kje je za razsodnega človeka pravo mesto in vera v našo pravično reč je še iznova bolj potrjena. Ponosno naprej, neustrašno pa proti navzgor!

—je.—

Politične vesti.

Jugoslavija.

LDU. Beograd, 30. avgusta. Pod predsedstvom regenta Aleksandra je bila danes ministrska seja na dvoru. Trajala je od 10. do 13. ure. Razpravljali so o zunanjem in o notranjem položaju države ter se je tudi redigirala izjava vlade, ki jo bo podal ministrski predsednik v imenu kabineta na jutrišnji seji narodnega predstavništva.

LDU. Beograd, 30. avgusta. Za jutri ob 16. uri je sklicana seja začasnega Narodnega predstavništva z znanim dnevnim redom: drugo čitanje zakona o volitvah poslancev v ustavotvorno skupščino.

LDU. Beograd, 30. avgusta. „Politika“ poroča iz Skoplja; da so po razporedbi došlih ojačen izvršile naše čete napad na celokupni albanski front, ko so že poprej odbile vse napade Arnavtov. Pripravljala akcija za napad se je pričela večeraj zjutraj ter je trajala ves dan. Strahovito delovanje našega topništva ter ostalega orožja je zlomilo sovražni odpor ter omogočilo našim četam zavzeti neprijateljske postojanke Bustrerice in vse postojanke proti Karabu in Besatu, ki jih je imel sovražnik zasedene že izza svojih poslednjih napadov.

Ker so v novoizvoljenem beograjskem občinskem zastopu položili izvoljeni komunistični odborniki prisego le formalno, bodo menda te občinske volitve razveljavljene in razpisane nove. Glede teh novih občinskih volitev je baje dosežen sporazum med radikaleci in demokrati. Predsednikom občine kandidira radikalec, za podpredsednika pa demokrat.

Beograjska demokratska poročila javljajo, da bo pri bližnjem obnem sestanku radikalne stranke prevzel vodstvo stranke mesto Protiča Pašić?

V Beogradu mislijo na vzpostavitev državnega sveta, ki naj bi bil pribežališče za rešitev administrativnih sporov in pritožb proti odločbam oblasti. Začetkom septembra bo predložen parlamentu predlog o popolniti šestih mest v ta državni svet. Kandidatom v ta državni svet se imenujejo: doktor Lujo Vojnovič, dr. Zolger in drugi.

LDU. Beograd, 30. avgusta. Maršal Joffre je pri odhodu poklonil svojo sliko ministrskemu predsedniku dr. Vesniču.

Italija.

LDU. Reka, 30. avgusta. Preko tržaškega „Piccola“ je objavil d'Annunzio da je nova reška ustava, ki jo je sestavil, že dogotovljena in da izroči z današnjim dnem 50 izvodov te ustave mestnim občinskim svetnikom, medtem ko bodo ostali izvod razdeljeni med razna društva, časnike, politične in vojaške osebe na Reki ter v Italiji. Nad tem svojim najnovjšim delom je d'Annunzio pokazal sam zelo veliko zadovoljstvo.

Rumunija.

Romunska vlada je podala ostavko. Floresku je dobil nalog, da baje sestavi novo socijalistično vlado.

Rusija—Poljska.

Poljskih in ruskih poročilih lahko presodimo, da je poljske protiofenzive konec, Rusi pa javljajo, da je sovjetska armada dovršila svojo reorganizacijo, dobila sveža ojačenja, in začela z napadom pri: Bialystoku, Brest Litovsku in v vzhodni Galiciji si je že pridobila vspehe. Tudi napadalna sila generala Wrangla je zlomljena po ruskih poročilih. Sovjetska armada napreduje proti Wranglu v Tovriji, v Tomanu in Wrangl se je že baje umaknil na Krmi. Ukrajinsko vojno poročilo nam javlja, da je izvojevala ukrajinska armada Pavienko, ki je v službi poljskega desnega krila v svoji prodorni črti Brezany—Zlota Lipa do Buczacza uspehe proti Rusom, vsled te ukrajinske zmage je omajena boljševiška fronta pred Lvovom do Hodorawa.

Poljska mirovna delegacija je 27. t. m. odklonila ruske mirovne pogoje, ker so zoper samostojnost Poljske in proti samoodločbi narodov.

Novi sedež rusko-poljske mirovne delegacije bo mesto Minska — Riga.

Poljaki javljajo, da so izgubili Rusi pri poljski protiofenzivi: 107.000 vjetnikov, 50.000 mrtvih ter težkoranjenih, 30.000 Rusov je pa pobegnilo brez orožja v vzhodno Prusijo.

Dnevne vesti.

Razmejitvena komisija. Maribor, 30. avgusta. Ker je bil med našo in avstrijsko delegacijo razmejitvene komisije sklenjen dogovor, da se bo v neposrednih pogajanjih skušal doseči sporazum glede poteka mejne črte, najprej na ozemlju od Hühnerkogla do Sv. Duha, se je v to svrhu vršil v soboto prvi sestanek obeh delegacij. Obe sta predložili svoje zahteve v posebnem zapisniku. O vsebini teh zapisnikov, bo razpravljala celokupna komisija. Da pa bo pri pretresovanju težej, ki so jih predložili zastopniki obeh sosednih držav, tudi natančno poučena in imela vpogled v dejansko stanje, odpotuje to sredo na tkz. Hühnerkogel, kjer si bo položaj pregledala.

Župnik v Kaplji. Kaplja spada k graški škofiji. Ves čas od prevrata je bila zasedena od Jugoslavije. Po mirovni pogodbi pripada tudi nam. Dosedaj je mirno vršil tam svojo službo duhovnik graške škofije. Pred zadnjo nedeljo pa je zbežal v Avstrijo, tako da 29. avgusta ni bilo tam službe božje. Zakaj je zbežal, se ne ve. Od naše strani mu nihče ni ni

Slovinci širite naše liste!

česar storil ali žugal. Ali je mislil, da so Slovenci taki divjaki, kakor Nemei, ki so prav po divjaško izginali g. župnika Vožliča iz Spilja?

Nesrečna roka. So ljudje, o katerih slišimo govoriti, ta človek ima pri vsem svojem početju, delovanju in podjetju nesrečno roko. Taka nesrečna roka je za slovensko javnost žalostnega spomina sicer mladostni demokrat dr. Grega Zerjav. Že koj pri svojem liberalno mladeniškem nastopu jo je polomil s svojo nesrečno gospodarsko roko pri Agro Merkurju, kjer ga je pošteno zlasala roka pravice. Kod se je ta nesreča od Zerjava klatila med vojno, Bogzna. Pri prevratu se je zopet pojavil, porinil v ospredje in zopet celo v objemu Jugoslavije ga spremlja roka nesreče. Dr. Zerjav je opustil svoje gospodarske polete, in se spustil v politične zračne višine, kjer je doživel za časa svojega paševanja v Sloveniji svoj politični Agro-Merkur. Po svoji politični kalamiteti je v ozaril skupno z ministrom Kramerjem svoj politični cirkus po mestih Slovenije. Pa tudi kot jezdec političnega Pegaza je žel povsod agromerkurstvo. Slednjic je uvidel sam g. dr. Zerjav, da ga povsod klofuta nesreča, ostavljal je polje javnosti in stopil za nekaj mescev v zaledje oddiha. Mislili smo sedaj bo mir pred to gospodarsko in politično nesrečo dr. Zerjava. Kaj še! Evo vam vsestranskega agromerkurja zopet na površju onega polja, kjer se je prvič pokušil, bil sam premagan in kaznovan — na polju pravosodstva. Ironija in skandal — nesrečna roka dr. Zerjav — poverjenik za pravosodstvo, da bomo še doživeli Slovenci tudi v tej stroki kak Agromerkur. Ali je liberalna stranka že vsa tako na robu groba, da nima malo bolj srečnega in ne tako vsestranskega oštra fantanega človeka kot je dr. Zerjav?

Demokrat zoper občinske volitve. Dve leti že imamo „svobodno Jugoslavijo“, sedem let že ni bilo pri nas občinskih volitev. Volitve so se vršile po Hrvaškem, vršile so se po Srbskem, a pri nas jih še ni in ne sme biti, ker se jih boje „demokratje.“ Najprej so rekli, da se zaenkrat ne morejo vršiti, ker bomo baje imeli v nekaj mesecih volitve za državni zbor, ter občine ne morejo istočasno vršiti priprav za obe volitve. Toda vsak hribovski župan lahko izjavi, da je zmožen v enem tednu sestaviti volilni imenik za svojo občino. Izgovor je torej tako bedast, da ga je morala poroditi samo velika zadrega ali neumnost. Sedaj so pa kar naenkrat gospodje demokratje našli drug razlog, radi katerega lahko odlagajo volitve na večni počak: Doli nekje na globokem Dolenjskem je vas po imenu Cerklje, v tej vasi je mož po imenu Marinček. Ta mož je občinski tajnik in pristaša Slovenske ljudske stranke. Tega moža so dali pred davni časom demokratje zapreti, češ, da je premalo patrijotičen in da je ričet najboljše sredstvo za vzbujanje patrijotičnega navdušenja. Ta mož je pri zaslišanju baje izjavil, da je zaenkrat še republikanec in da so po njegovem mnenju tudi drugi pristaši S. L. S. republikanci, dokler ne odloči tega vprašanja ustavodajni zbor. Torej se pri nas ne smejo vršiti občinske volitve! Izjavljajo demokratje. Prosimo, to mi mnenje tega ali onega demokrata pri svoji mizici v posebni sobici svoje gostilne. To izjavo je prinesel resno in slovesno „Slovenski Narod.“ Torej bomo morali čakati z občinskimi volitvami, dokler ne bode dobil zadnji občinski pisar na globokem Dolenjskem od ljubljanskih demokratov izpričevalo patrijotičnega mišljenja, oziroma, dokler ne bo dal potrdila, da v njegovi občini ni nobenega nasprotnega duha. Po Srbskem so republikanci postavili pri občinskih volitvah svoje listine in volili svoje kandidate, pri nas pa ne sme biti volitev, dokler ne izumrje zadnji Marinček za dolenjskimi griči, zato ker je v onih časih, ko marsikak Marinček še ni vedel, kaj je, rekel, da je republikanec! Tako lahko čakamo volitev do onega dne, ko bo izumrla tista gospoda pri ljubljanskih omizjih, toda Marinčekov bo med tem vedno več.

Naše stališče k državnem proračunu ministra Stojanoviča je znano že nad mesec dni. Bili smo prva stranka v Sloveniji, ki je jasno in odločno precizirala svoje stališče. Na shodu „Jugoslov. kmetске zveze“ so po referatu posl. J. Vesenjaka zborovalci soglasno sprejeli resolucijo, ki je objavljena v naših listih. To je torej stališče naše stranke v proračunski in finančni predlogi demokratskega ministra Stojanoviča.

Radikalna zmaga. Pri srbskih občinskih volitvah so zmagali radikali v 20 občinah nad vsemi drugimi strankami.

Komunisti zopet v razdvoju. Preteklo nedeljo so zborovali v Zagrebu na zelo živahnem shodu komunisti. Zaključek in resolucija dolgovoznih komunističnih debat je bil razdvoj komunistov: v desničarje ter levičarje.

Sokolska morala. Pri zadnjem sokolskem poletu v Maribor so Sokoli v noči od sobote na nedeljo z vso vnemo iskali one zloglasne hiše ob Dravi. Ker pa niso mogli najti svojega zavetišča, so bili zelo ogorčeni in jim je moral priprišt narednik pojasniti, da so te hiše v Sloveniji že davno odpravljene. Čudno, da Sokoli, zastopniki inteligence, ne vedo, da je odpravila javno nemoralno prva pokrajinska vlada za Slovenijo, v kateri so bili zastopani tudi — demokratje Sokoli. Sokol kot predstavitelj telesne goje bi moral biti tudi v moralnem oziru malo bolj na površju, ne pa, da kot žival zahteva javno nemoralno. Kaj ne, sokolski sprehodi ob Dravi so dokaz sokolske nemoralnosti!

Sokolska ljubezen do Orla. V nedeljo dne 22. avgusta je priredil orlovski odsek Sv. Lenart orlovsko slavnost. Že prireditelj sama je zbudila ljubeznive Sokole v oči, ki niso mogle prenesti orlovskega lepaka, zato so ga bratje Sokoli ob priliki svojih po-

nočnih „vaj“ odstranili raz zida. Zeleli so Orlu dežja, pa je pri tem popolnoma zvedenila sokolska pamet: spozabali so se in prišli boljše v temnih urah tudi na orlovsko slavnost, da jih njihovi učeniki niso opazili. Sentlenartski Sokoli, ne delajte si skrbi, kako bomo prodajali svoje stvari, bolje solidno smo delali, kot vaši bratje Frici, ki so si zaslužili masten dobiček pri prodaji frankfurtaric. Naši prireditelji ne bodo prihajali k vam po nasvete, ker imajo isti več v mezinu, ko brat Davorin v glavi, ki ni vreden, da bi jim on odvezal jermena čevljev. Opozorite svojega Ivana, naj pusti naše ljudi pri miru in naj jih ne hoti osebno napadati, če so prišli na našo slavnost in si niso poprej pri njemu izprosili milostnega dovoljenja.

Na sokolskem taboru na Teznu pri Mariboru se je poskusil po javni telovadbi brat dr. Koderman v vele-„toču“ pred vinskim šotorom. Da je dosegel brat Koderman tozadevno zmago za prvenstvo, nam bo pritril vsakdo, kdor pozna brata Kodermana. Zivela „abstinenca“!

Odkritje spominske plošče p. Stanislava Skrabca Dne 12. septembra 1920 se vrši v Hrvači pri Ribnici slavnostno odkritje spominske plošče p. Stanislava Skrabca. Slavnost se prične takoj po prihodu dopoldanskega vlaka. Hrvača je oddaljena pet minut od Ribnice. Gostje se potem lahko odpeljejo z večernim vlakom nazaj. Pri slavnosti sodeluje godba. Natančnejši spored objavimo pravočasno. Rojaki! Ta dan bo ribniška dolina slovesno počastila spomin svojega velikega moža — sorojaka. A ne samo ta, ampak vsa slovenska in jugoslovanska domovina naj se ob odkritju njegove spominske plošče na njegovi rojstni hiši spominja moža, ki je vse svoje moči, vse svoje življenje daroval svojem lepemu materinem jeziku, svoji domovini. Iskreno jo je ljubil s svojimi bogatimi deli pa je tudi pomagal — tiho sicer — graditi lepo Jugoslavijo. — Odbor.

V zavodu šolskih sester v Mariboru bo vpisovanje v posamezne razrede pet-, oziroma šestrazredne ljudske in štirirazredne meščanske šole vadnice, kakor tudi v zasebno žensko učiteljsko in v otroški vrtec dne 15. septembra od 8. do 12. ure. Skupna šolska sv. maša bo 19. septembra, redni šolski pouk se pa začne 20. septembra. Ker sme biti v I. letniku samo 40 gojenk, ravnateljstvo ne sprejema več novih. V sled tega tudi v drugem roku (16. septembra) ne bo sprejemnih izpitov, temveč se bodo vršili le ponavljalni izpiti za učiteljske in sprejemni za meščansko šolo, ki je pa deloma že tudi prenapolnjena.

V zavodu sv. Stanislava v St. Vidu nad Ljubljano se bo vršil sprejemni izpit za prvi razred dne 16. septembra ob 11. uri popoldne. Vsi dijaki, ki so sprejemni izpit za prvo šolo že napravili, kakor tudi vsi drugi, ki so bili že prej gojenici tega zavoda, naj se tekem dne 17. septembra javijo pri gimnazijskem ravnatelju. Ponavljajni in dodatni izpiti se bodo vršili dne 16. in 17. septembra.

Seminar za kmetijsko-gospodinjstvo učiteljske se odpre na kmetijsko gospodinjstvo v Marjanišču s pričetkom novega šolskega leta t. j. 15. oktobra t. l. V seminar, ki je enoleten, se sprejmejo ljudskošolske učiteljice, ki so kmetijskih staršev, ki delujejo zunaj na deželi in imajo že večletno prakso. Za oskrbo v Marjanišču jim bo plačevati za enkrat po 660 K mesečno. Prošnje za sprejem je vlagati zadnji čas do 10. septembra t. l. z navedbo starosti, stanu staršev, dovršenih šol in dosedanjega delovanja. Za potrebne šolske dopuste bo v seminar sprejetim učiteljicam prosilo poverjeništvu za kmetijstvo.

Tobačne trafike v Sv. Lovrencu na Pohorju št. 25, 70, 79 in 126 so razpisane potom javnega natečaja do dne 30. septembra 1920. Enoletni kosmati dobiček je znašal 10.438 K. Položiti se mora, predno se ponudba izroči, 1000 K jamščine.

Tobačna trafika v Zetalah št. 9 je razpisana potom javnega natečaja do 30. septembra 1920. Enoletni kosmati dobiček je znašal 8152 K 90 vin. Položiti se mora predno se ponudba izroči 800 K jamščine.

Tobačna trafika v Rogatecu št. 139 je potom javnega natečaja razpisana do 30. septembra 1920. Enoletni kosmati dobiček je znašal 6670 K 94 v. Položiti se mora predno se ponudba izroči 700 K jamščine.

Garnizija v Mariboru potrebuje približno 7000 kubičnih metrov trdih drv. Licitacija se vrši dne 15. septembra ob 10. uri dopoldne pri mariborski pukovski okružni komandi.

Ofertalna licitacija za nabavo približno 530 tisoč kg slame se vrši dne 10. septembra 1920, ob 10. uri dopoldne pri mariborski pukovski okružni komandi.

Ofertalna licitacija ovsa za garnizon Maribor in Ptuj se bo vršila dne 13. septembra 1920 ob 10. uri dopoldne pri okružni komandi v Mariboru. Ovs se potrebuje okrog 1.000.000 kg in se dobe natančneje podatke pri podpisani okružni komandi.

Ustmena licitacija za garnizon Maribor za oktober, november in december 1920 se vrši dne 11. septembra 1920 ob 10. uri dopoldne pri mariborski polkovni okružni komandi.

Borza. LDU Curih, 30. avgusta. Devize: Berlin 12.30, Newyork 608, London 21.70, Pariz 42.40, Milan 28.20, Bruselj 43.23, Praga 10.20, Beograd 22, Zagreb 5.50, Budimpešta 2.60, Dunaj 2.80, avstrijske žigosane krome 2.80. — LDU Dunaj, 30. avgusta. Devize: Berlin 517.50, Curih 38.50, valute: nemške marke 513.50, rumunski leji 490, bolgarski levi 375, švicarski franki 3825, francoski franki 1725, laške lire 11.30, angleški funti 820, ameriški dolarji 235 in carski rublji 280; kurzi v prostem prometu: Zagreb

212—232, Budimpešta plačilo v denarju poštne hranilnice, v žigosanih kronah in madžarske žigosane krome 100—112, Praga 416—442, Varšava in Krakov v poljskih markah 99—111, čehoslovaške krome pet-tisočaki 414—440, novi dinarji 9.10—9.60.

Iz Koroške.

Koroški Nemei zahtevajo, da nadomesti plebisitna komisija naše vojaštvo in orožništvo z mednarodnimi četami. To svojo zahtevo utemeljujejo s svobodo zborovanja. Pobožne nemške želje!

Plebisitna komisija je izdala odlok, potom katerega morajo ostaviti Vrbsko jezero vsi izletniki ter letovičarji do 10. sept.

Kakor se je godilo nemškim agitacijskim shodanjem v Grebinju, enako presenečenje so doživeli preteklo nedeljo tudi v Borovljah. Shoda v Borovljah so se udeležili Celovčani in domači zavedni Slovenci. Shod je bil razočaranje za nemške agente-hujskače, ljudstvo je zapuščalo shod z nevoljo nad nemško gobezdavostjo, ki je polna obljub o svobodi — brez kruha in denarja. Ljudstvo je bilo tudi ogorčeno nad nemško govoricco govornikov, katerih sploh niti razumelo ni.

Agitacijski shod za Avstrijo so hoteli Nemei prirediti tudi v Kotmarivesi. Tukaj se jim je pa godilo do pičice enako kot v Grebinju. Shoda so se udeležili polnoštevilno zavedni Slovenci, ki so s svojo prisotnostjo onemogočili nastop nemških političnih agentov ter hujskačev.

Nemško plačilo. Kot plačilo za polne nahrbtnike, ki jih prenašajo gladni koroški Nemei iz A cone v izstradano B cono, za živino, katero gonijo iz slov. Koroške v Celovec itd. so nam Nemei vtihotali iz svoje cone svinjsko kugo. Ta kužna bolezen je začela s svojim pojavom že tudi v A coni. Ako bo demarkacijska črta še dolgo odprta, nam bodo plačali Nemei za našo goved s slinovko in parkljevko, ki gostuje že dolgo časa pri koroških Nemcih. Odprtje demarkacijske črte nam plačuje Nemei: s hujskarijo, pretepi, ropi, tatvino in z — živinsko kugo — poleg človeške — moralne!

Italijansko vojaštvo, katerega kar mrgoli Krog Celovca in osobito ob železnici Celovec—Beljak, se bo odstranilo v najbližnjih dneh s Koroške.

Roparski vlom v Medgorju na Koroškem. Od kar je odprta demarkacijska črta na Koroškem, se dan za dnevom ondi množijo tatvine, poboji, požigi i. sl. Pred odprtjem črte tega v pasu A skoraj sploh poznali nismo in krasen red in mir je vladal tukaj. Z odprtjem demarkacijske črte pa je dana možnost vrtnite vsem bivšim volksverovcem, roparjem in vsakovrstnim zločincem, akoprav so bili svoječasno od naših oblasti izgnani. Ta druhal za par dni prihaja in vleče seboj iz pasa B različne njim enake tatovaje v našo cono, ko pa je tukaj dovolj hujskala, nabera čila ozir. nakradla, zopet izgine nazaj v celovške krajinne. V tako neurejenih razmerah, kot vladajo sedaj, v pasu B, pa je vsako zasledovanje silno otežkočeno, da, skoraj nemogoče. Naše ubogo ljudstvo je kratkotalo na milost in nemilost izročeno tem pobalinskim ruksaklarjem. Najnovejši roparski vlom se je dogodil dne 22. avgusta ponoči v župnišču v Medgorju, kjer se je ta dan vršila veselica s tombolo. Zlikovec so izrabili odsotnost ondotnega župnika g. Vuka, rodom Stajereca iz Slov. gor. ter vdrli pri bišnih vratih od strani dvorišča v župnišče. Pokradli so mu takorekoč vse imetje in sicer: vse perilo, vso obuvanje, vso obleko, ves denar, nadalje mast, kruh itd. Od obleke, perila in obuvala je g. župniku ostalo to to, kar je imel na sebi. V kolikor se daje škoda prvi hip precenti, znaša nak 50.000 kron. Značilno je, da je v zadnjem času dobival g. župnik od nemčurjev, bivajočih v pasu B, več grozilnih pisem. Sploh so postale grožnje najnovejšo sredstvo agitatorjev. Mi na Koroškem pa vprašujemo: Kam plovemo? Kam pride-mo? Ako nas ne branijo tisti, ki so nas z odprtjem demarkacijske črte pahnili v položaj vsakočasne ogroženosti imetja in življenja, pa sežemo po samoo- obrambi! Kar smejo tuji pri nas odpirati, smo tembolj upravičeni in zmožni mi zapirati!

Mariborske vesti.

Mesečni sestanek SLS v Mariboru bo v četrtek 2. sept. ob 8. uri zvečer v dvorani Jugoslovanske strokovne zveze v Splavarski ulici. Na sestanku bo imel velezanimivo predavanje o razmerah v Rusiji urednik „Slovenca“ g. France Terseglav, ki se je po šestletnem ujetništvu v Sibiriji te dni vrnil v svojo domovino. Na to nad vse zanimivo predavanje pridite polnoštevilno!

„Marburg a. D.“ tako se bere v „Uradnem listu“ št. 97 na strani 445 v razglasu okrožnega kot trgovskega sodišča v Mariboru, oddl. I. z dne 17. julija 1920. Znani nemčur Rupert Jeglitsch je dal vpisati svojo firmo s samo nemškim besedilom, v katerem rabi tudi bivšo avstrijsko označbo našega jugoslovanskega Maribora. Kako sme jugoslovanski državni urad, kakor je okrožno kot trgovsko sodišče v Mariboru, tako protipostavnost obelodaniti v našem „Uradnem listu“, je nerazumljivo. Sploh naj bi se zahtevalo vpis firm le v državnem jeziku, ker trgovcev, kateri naš jezik zaničujejo, tudi z našim denarjem ni treba bogateti. Naj gredo v njih blaženo Avstrijo, jokal se gotovo ne bo nihče za njimi.

Javno vprašanje carinskemu uradu v Mariboru. Ker nisem mogel dobiti ne v Ljubljani, Maribor in Celju duhovskih ovratnikov, ki so del moj

predpisane stanovske obleke, sem naročil zase in za svojega g. tovariša sedem celuloidnih ovratnikov od Franca Gottwalda na Dunaju. Po štirimesečnem čakanju bi naj slednje dobil najnujno potrebno stvar, pa kaj. mariborski carinski urad je poslal ovratnike na Dunaj nazaj kot luksuzno blago, čigar uvoz je prepovedan v Jugoslavijo. Vprašam torej javno modre gospode pri mariborskem carinskem uradu, ali je reč, ki jo človek nujno rabi k stanovki obleki luksurijozen predmet ali ne?! Zdi se mi, da nismo v Evropi!

— Jožef Vrečko, kaplan.
Studenec pri Mariboru. Katoliško slovensko izobraževalno društvo v Studencih naznanja, da se s 1. septembrom t. l. preseli iz dosedanjih prostorov v Šostaričevi ulici št. 4 na Cerkvni trg št. 1. Zajedno vabi vse člane na 17. redni občni zbor, ki se vrši 5. t. m. v novi društveni dvorani ob 10. uri predpoldne. Pridite polnoštevilno!

Dopisi.

Sv. Lenart v Slov. goricah napreduje! Pred kratkim je prišel v naš trg nek „Afrikanec“. Če si misli dotični gospod, da bo tukaj proizvajal kulturo, ki si jo je nabral po afrikanških pragozdih, se pač

grozno moti! Zadovoljni smo tukaj s svojo domačo in ne rabimo afrikanške kulture. Gospod Afrikanec naj pobere svoja šila in kopita ter se preseli nazaj v svojo staro domovino in naj poskuša povzdigniti in izobraziti tamošnje opice, če se mogoče živijo po afrikanških pragozdih. Mogoče mu bodo zato hvaležne in morebiti bo imel tam več sreče! Torej srečno pot!

Sv. Lenart v Slov. goricah. Pripravljali odbor za prireditev orlovskega tabora pri Sv. Lenartu, ki se je vršil dne 22. avgusta 1920, se iskreno zahvaljuje vsem gostom, bratskim odsekom Orlov in Orlic iz Maribora, Jarenine, Smartnega, Sv. Benedikta, pevskemu zboru od Sv. Jurija, dalje vsem prijateljem in udeležencem tabora od blizu in daleč za prijateljsko in požrtvovalno sodelovanje. Od čistega dobička smo darovali za koroški plebiscit 500 K. Bog živi! Bog plati! — Pripravljali odbor.

Ormož. Tudi tukajšnji Sokoli so pridno agitirali za obilno udeležbo za mariborski zlet, kar se jim pa bore slabo obneslo. Da bi pa bila večja reklama, so si naši trgovci Sokoli zamislili nekaj prav kumštnega: Poslali so namreč vsem trgovinam, samim sebi seveda tudi, okrožnico, v katerih se lastniki istih pozivljajo, da bi imeli v nedeljo, dne 29. t. m. vse trgovine zaprte, da se uslužbenci lahko udeležijo mariborskega tabora, tako je namreč stalo v okrožnici. Ko je ta okrožnica, po neki sestri Sokolici poromala po vseh trgovinah, katerih lastniki so se seveda vsi

podpisali v znak soglasja ali kakor že, priroma tudi v Gospodarsko zadrugo, kjer pa ni dobila zaželjene podpisa. Seveda, če tega bi se manjkalo. Če ob nobeni priliki zadruge ne upoštevate, bi pa sedaj ona vas morala? Tega ne dovolimo mi člani, ki ste nas zasmehovali, ko smo odhajali na krásno uspeli I. Jugoslovanski orlovski tabor, pa vas nismo prosili da bi naj za tisti dan trgovine zaprli, da bi bila večja udeležba. Opravili smo brez vas, kar sedaj storite vi brez nas.

Književnost.

Zepni bilježni koledarček za l. 1921 je izšel v Cirilovi tiskarni v Mariboru. Stane trdo vezan s poštnino vred K 7.50.

Pododbor Udruženja gledaliških igralcev SHS v Ljubljani bo izdajal, začenši s 1. oktobrom 1920, gledališko revijo „Maska“, ki bo izhajala dvakrat na mesec. Prinašala bo strokovne članke iz gledališke umetnosti, novosti in kritike iz dramatične literature, satire iz gledališkega življenja, karikature, slike gledaliških umetnikov in scenerij itd. Naročnina za člana Udruženja gledaliških igralcev SHS: letno 120 K, polletno 70 K, četrtletno 35 K. Za nečlane: celoletno 140 K, polletno 75 K, četrtletno 40 K. Posamezna številka 8 K. Naročnina naj se pošilja upravi „Maske“, Dramsko gledališče, Ljubljana, Poštni predal 156.

Mala naznanila.

Razna

Pozor!

Cene ogromno padle. Velikanska zaloga vsakovrstnega manufakturnega blaga v trgovinah

NARAT & ŽURMAN

Sv. Križ—Rogaška Slatina
Ratanska vas. 704
Razpošilja po celi Jugoslaviji
Brzojavlji:
„Natižar“ Rog. Slatina. Telefon 8.

URE

vsake vrste
se sprejmejo
v popravilo.
Zaloga ur
zlatnine in srebrnine. Cene
zmerne. Postrežba točna.
IAN IGNACIJ, MARIBOR
GRAJSKI TRG v gradu (Burg).

Proda se

Železni ventil

20 m, kompletan, ter železna
lesta, takoj na prodaj. Mi-
zarski mojster Kek, Pobrežje,
Zrkovška cesta 60.

Trapistovski

Sir pristni prvovrstne kakovosti
prodaja in razpošilja,
vsakevrstno kupuje, prodaja in
sadije razpošilja
Matije Lah, trgovec,
trgovec
MARIBOR, Glavni trg. 4.

500 vodnih škafov

z železnimi obroči ima na prodaj
Anton Božič, strugar v Apačah,
p. Galčija na Koroškem. 709

Glasovir izbozen, krasne

eleg, citre, gramofon,
avtomat, sobni gramofon,
fotografični aparat, daljnogled, uro,
razne žepne ure, lep nakit, usnja-
to torbico, potovalno košaro, tor-
bico za akte, lepo lisičjo kožo,
razne podobe, zrcala, salonske
preproge, zastore, svetilke, vaze,
kozare, kavin servis, knjige, lek-
sikon, sekirice, igrače, krasno gar-
nituro, gladilnik, stroj za rezanje
špeha, pužo za obleko in razne
drugo proda J. Schmidl, Maribor,
Koroška cesta 18/I. 718

Razne moške obleke

fino salonsko obleko, salonski frak,
žensko obleko, čevlje, klobuke,
bluze, kostume, gornje jopice, spod-
nja krila, površnike, gumijev plašč,
čisto streho, perilo, namizno
perilo, rjuhe, eleg. kavino gar-
nituro, odeje, kose, pernice, žimnice,
konjske odeje, razno pohištvo, di-
van, fotelje, otroško postelj, štelaze
za kajige, ročna dela, trake, čip-
ke, ovratnike, kravate, kopalni stol,
skrinjo za krmo in razno drugo
proda J. Schmidl, Maribor, Koroška
cesta 18/I. 719

Naročajte naše liste!

NARODNA KAVARNA

V MARIBORU, Vetrinjska ulica 2.

Vsak večer svira in poje jugoslov. tamburaško
društvo. Za obilen obisk se priporočata podjetnika.

**ZASEBNI UČNI ZAVOD
LEGAT V MARIBORU.**

6 MESEČNI TEČAJI

IN

4 MESEČNI TEČAJI

ZAČETEK DNE 4. OKTOBRA 1920.

TEČAJI

za slovensko stenografijo, nemško stenografijo,
strojepisje, slovensko korespondenco, navadno ra-
čunstvo, trgovsko računstvo, knjigovodstvo, slov.
jezik za začetnike, hrvatski jezik, nemški jezik za
začetnike, lepopisje, cirilico in obrtno risanje.

693 Obšir. prospekt brezplačno

ZASEBNI UCNI ZAVOD LEGAT, MARIBOR,
Vetrinjska ulica 11, II. nadstr., sprejema od 11.—12.

Javna izjava.

Jaz Josip Švajger tem potom javno izjavljam,
da so vesti, katere se širijo v javnosti, češ, da
sem se izrazil, da je poručnik gospod Gjurjo Vu-
četič umoril g. inženirja Vladimira Khaila zaradi
tega, da se iznebi svojih dolgov, neresnične in
niso prišle iz mojih ust. Zajedno obžalujem, ako
so vsled tega nastale za obitelj Vučetič kake
neugodnosti.

Maribor, dne 30. avgusta 1920.

Josip Švajger l. r.

KAVARNA CENTRAL

V MARIBORU, GOSPODSKA ULICA,

v sredini mesta,

se kot prva slovenska kavarna v Mariboru
priporoča za obilen obisk vsem Jugoslovanom

G. VALJAK,
KAVARNAR

POHIŠTVO

LASTNIH IZDELKOV

iz trdega in mehkega lesa se zavoljo po-
manjkanja prostora po znižanih cenah pro-
daja pri

Peter Hochnegger in dr.
MARIBOR, Koroška cesta 46—53.

Prodaja tudi proti mesečnemu odplačilu. 325

Hočete kupiti po nizki ceni??

Potem si oglejte veliko zalogo

čevljev 701
dokolenic (gamaš)
oblek
perila
torbic za trg
potnih košar in raz.
galant. blaga ter
vrvi iz prave konoplje pri

Jakobu Lah, Maribor, Glavni trg št. 2.

**Nova lekarna
v Mariboru.**

Slavnemu občinstvu uljudno naznanjam, da
sem odprl novo

lekarno na Glavnem trgu 20, v Mayerjevi hiši.

Lekarna je moderno urejena in založena s
vsemi zdravili in zdravilskimi potrebščinami.

Mh. ph. Ivan Vidmar,
lekarna „pri sv. Anehu“.

Raznašalci

za naše liste se sprejmejo
proti dobremu zaslužku
CIRILOVA TISKARNA.

PO CENI manufakturno blago je
dospelo iz inozemstva
in se dobi pri

J. N. ŠOSTARIČ
MARIBOR, Gosposka ul. 5.

Sukno za moške obleke,	meter K 220—, 260—,	—	Izgotovljene moške hlače
	300— itd.	—	iz hlačevine, K 140—,
		—	160—, 180— itd.
Hlačevina za moške	obleke, met. K 70—, 80—,	—	Izgotovljene hlače za
	100— itd.	—	dečke, K 60—, 70— in
		—	80—
Izgotovljene moške ob-	leke, suknene K 1500—,	—	Plavina, močna, meter
	1800—, 2000— itd.	—	kron 40—, 48— itd. na
Izgotovljene obleke iz	hlačevine, K 600—,	—	dveh straneh tisk, meter
	700—, 800— itd.	—	K 48—
		—	Pri stari zalogi so se ce-
		—	ne primerno znižale.

Velika izbira perila in pletenih lastnih izdelkov.